

простиш обидата, нанесена от пестъпката на Жан дьо Бриен? Той е мъртъв вече. Забрави миналото. Бриен лежи в мраморна гробница, облечен в смиреното расо на францискански монах. Суета са човешките борби. Защото всички ги чакат само праха на забравата. Само едно е вечно. Не погубвай душата си!

Един цар няма душа... - отговаряше нещо дълбоко в него. - Той стои над всички по власт и слава, но затова той трябва да стои над всички по своите страшни задължения. И душата си ще погуби, ако трябва, за да служи на народа си. Инак с какво право носи венца и се нарича самодържец? Той трябва да бъде изкупител, като Спасителя. И сам да понесе мъките и страданията на цял един ^{на} род..

Асен се огледа наоколо си.

Царицата бе изчезнала.

Беше го оставила сам с душата си пред бога.

И той отново падна ничком, сведе чело в дълбоко смирение. Притисна юмруци до гърдите си:

Да, тя е права. Аз предизвиквам божия гняв... И той ще бъде страшен. Но нека падне само връз мен. Как мога аз да се грижа за спасението на своята собствена душа, когато трябва да се грижа за спасението на цяла една държава?

Ще ми простиш ли, господи?

Аз съм длъжен да отстранявам съперниците, които искат да рушат Твоята воля. Ти сам ми помогна да създам - велико царство. Нима сега искам да оставя да го унищожат? Аз исках обединението и благоденствието на народите, които живеят край Понта и край Истрия, край Адрия и край гроба на свети Димитър. Исках да им дам мир и благополучие. Постигнах го с Твоята помощ... Не бяха ли найсетне всички тия враждуващи народи - като по чудо - смирили своите страсти: омразата, гордостта, завистта, обединени около сиянието, което излъчваше престолът на Царевград Търнов? След вековни кървави разпри: българи, гърци, сърби, власи и албанци се почув-